

Bulletin november 2025

‘De mannen van Michelangelo’

Lezing door Isolde Scholberg, 11 november 2025

*Figuurstudie
voor een Ignudo
op het plafond
in de Sixtijnse Kapel*

*Zittend naakt
en een studie van
een rechterarm*

Rome ca. 1511

*Michelangelo
Buonarrotti*

*Eigen collectie
Teylers Museum*

Michelangelo Buonarroti (1475-1564) wordt gezien als een van de beste kunstenaars aller tijden. Samen met Raffaello Sanzio (Rafaël) en Leonardo da Vinci staat hij aan de basis van de ongekende bloei van de kunsten tijdens de Italiaanse renaissance.

Met zijn talent en ongekende ambitie weet Michelangelo zich in een lange carrière zowel als schilder, architect en vooral als beeldhouwer te laten gelden. Al in zijn eigen tijd worden zijn uitzonderlijke kwaliteiten geroemd en kunstenaarsbiograaf Giorgio Vasari noemt hem ‘de goddelijke Michelangelo’.

In het 550e geboortjaar van Michelangelo besteedt Teylers Museum in Haarlem dit najaar uitgebreid aandacht aan de Italiaanse grootmeester.

Lees verder op pagina 2.

Aanvang lezing 20.00 uur, welkom vanaf 19.30 uur, aanmelden niet nodig

Locatie: Scheppingskerk, Van Poelgeestlaan 2, 2352 TD Leiderdorp. Niet-leden betalen 9 euro p.p.

In Haarlem is gekozen voor een typerend Michelangelo onderwerp: zijn vernieuwende en voor latere kunstenaars zeer invloedrijke benadering van het mannelijk lichaam.

Michelangelo was gefascineerd door het mannenlichaam. Hij creëerde vele wereldberoemde kunstwerken waarin het glorieuze mannelijke naakt een hoofdrol speelt. Aan de hand van tekeningen van Michelangelo uit de eigen collectie van Teylers Museum en diverse unieke bruiklenen uit het buitenland wordt Michelangelo's fascinatie voor het mannenlichaam nader uitgediept. Hoewel door velen bewonderd en nagevolgd, zorgen zijn werken soms ook voor controverse. Isolde Scholberg toont in de lezing leven en werk van Michelangelo en maakt zijn pioniersrol en grote invloed op latere generaties duidelijk.

Tentoonstelling: 'De mannen van Michelangelo. Een nieuwe blik op het mannelijk lichaam in het werk en leven van Michelangelo' in het Teylers Museum Haarlem.

15 oktober 2025 t/m 25 januari 2026 [TeylersMuseum/MichelAngelo](https://teylersmuseum.nl/en/michelangelo)

Isolde Scholberg biedt een levendige en vaak verrassende kennismaking met kunst in de meest brede zin van het woord. Van de klassieke oudheid, de Italiaanse renaissance tot hedendaagse kunst. Als cultuurwetenschapper plaatst zij kunstwerken daarbij in een breder historisch en cultureel kader en biedt zo nieuwe en soms onverwachte inzichten. Haar motto: 'het verhaal achter de kunst'.

2. Komende lezingen en activiteiten

- 11 november 2025 'De mannen van Michelangelo', door Isolde Scholberg
- 9 december 2025 'Noordse kunst, verstillings, natuur en folklore', door Birgitte Mommers
- 13 januari 2026 'Sprekende Juwelen', door Martijn Akkerman
- 10 februari 2026 Lezing over 'Streetart en Graffiti', activistische kunst, met name in het STRAAT Museum Amsterdam, door Alex Pope en Franka Wijngaarden
- 10 maart 2026 'De gebroeders Lymborch', door Martijn Pieters
- 14 april 2026, Lezing, informatie volgt
- 18 en 19 april Amateur Kunstenaars Expositie
- 12 mei 2026 'Engelandvaarders', door Sierk Plantinga
- 9 juni 2026 Lezing, informatie volgt

3. Terugblik lezing 14 oktober 2025, 'Overeenkomsten muziek van Ludwig van Beethoven en Sonny Rollins en vogelgeluiden: componeren in de huidige tijd' door Huub de Vriend

Huub de Vriend, componist en docent muziek, begint met een eigen compositie op de piano. Hij vertelt over de technieken die gebruikt kunnen worden bij het componeren, en laat ook muziek horen. Met name het gebruik van motieven is erg belangrijk, deze geven structuur aan de muziek. Zelf heeft hij een aantal werken gecomponeerd met vogelmotieven. Met name de koekoek is goed herkenbaar en wordt ook veel gebruikt.

Olivier Messiaen (Franse componist, 1908-1992) noemde zichzelf ook ornitholoog en nam vogelgeluiden op met een bandrecorder, die hij wist om te zetten naar toonhoogten en ritme. Huub heeft werken van hem laten horen aan echte ornithologen, maar deze herkenden de vogels helaas niet. Eigenlijk is er in composities nooit een een-op-eenrelatie tussen de muziek en het onderwerp. Het kan ook iets anders voorstellen.

De composities van de tenorsaxofonist Sonny Rollins worden vaak door andere jazzmusici gespeeld en er wordt ook vaak op geïmproviseerd. De basis vormt de genoteerde muziek en bij improvisaties wordt vaak met akkoordenschema's gewerkt.

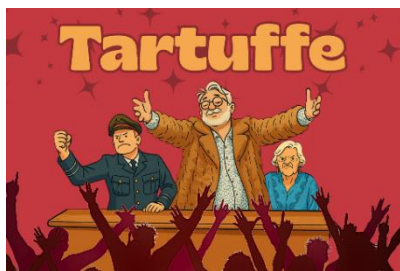
Het verschil tussen componeren en muziek verzinnen is dat het laatste niet is genoteerd. Beethoven begon met improviseren en daarna pas met noteren. Ook Bach improviseerde veel. Later werkte hij dat o.a. uit in het Wohltemperierte Klavier, bestaande uit 24 composities. Elk muziekstuk kan in 1 toonsoort worden gespeeld, b.v. in C, Bes, F, D-groot, etc. Er zijn 12 toonsoorten, in majeur en mineur, in totaal dus 24 toonsoorten. Op elke toonsoort heeft Bach ook fuga's gecomponeerd.

Een motief, de basis van bijna alle composities, is een klein groepje tonen dat herkenbaar is en al dan niet gevarieerd wordt herhaald. Binnen een motief kun je ook noten verhogen en verlagen. Het heel herkenbare motief in de 5e Symfonie van Beethoven is door Radio Oranje gebruikt in de Tweede Wereldoorlog, aan het begin van de uitzendingen, omdat het de morsecode is voor de V van vrijheid.

Een motief is de kleinste betekenisvolle eenheid binnen een compositie.

4. Voor u gezien en aanraders

Theater Toverlei speelt Tartuffe van Molière – Theater Toverlei - Leiderdorp,

Bewerking script en regie: Piet Spee.

Nadere informatie in ons bulletin van oktober 2025

Speeldata en -tijden: 7 nov. (20:00 uur), 8 nov. (20:00 uur), 9 nov. (14:00 uur), 15 nov. (20:00 uur) en 16 nov. (14:00 uur)

Locatie: Theater Toverlei, Van Diepeningenlaan 110A, L'dorp
Entree 15,00 Euro. U kunt reserveren via [Toverlei.nl](https://toverlei.nl)

Tentoonstelling in de Lakenhal: 'Meesterlijk Mysterie - Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot', t/m 8 maart 2026

Emotie, verstillings en melancholie. Fenomenaal geschilderd. Maar door wie? Dat weet niemand. Voor het eerst komen de belangrijkste schilderijen van de onbekende, maar zeer getalenteerde 17de-eeuwse Meester I.S. bij elkaar in deze tentoonstelling.

Veel van deze werken met rauwe, bijna hyperrealistische gezichten, zijn voor het eerst samen te zien. Ze worden getoond naast werk van tijdgenoten als Rembrandt, Jan Lievens en Gerrit Dou.

Meester I.S., Portret oude vrouw, 1651

Kunstkring Leiderdorp is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nr. 4044 6649

Secretariaat info@kunstkringleiderdorp.nl Tel. 06-2484 1409 Website kunstkringleiderdorp.nl